Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0163

Vajadus sihipäraste kriminaalnormide järele ja platvormide kohustus võtta mõjusaid meetmeid küberkiusamise ja veebiahistamise vastu

Euroopa Parlamendi 30. aprilli 2026. aasta resolutsioon vajaduse kohta sihipäraste kriminaalnormide järele ja platvormide kohustuse kohta võtta mõjusaid meetmeid küberkiusamise ja veebiahistamise vastu (2026/2693(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid, milles käsitletakse inimväärikust, õigust elule, sõnavabadust, lapse õigusi, ohvrite õigusi, side privaatsust ja isikuandmete kaitset,

– võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni lapse õiguste konventsiooni,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõikeid 1 ja 2,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK[1],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK[2] (kuriteoohvrite õiguste direktiiv),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/1808, millega muudetakse

---

1 ELT L 335, 17.12.2011, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj.

2 ELT L 315, 14.11.2012, lk 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda[3],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/1385, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist[4],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrust (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus)[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrust (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus)[6],

– võttes arvesse komisjoni 10. oktoobri 2025. aasta suuniseid meetmete kohta, millega tagada alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase internetis vastavalt määruse (EL) 2022/2065 artikli 28 lõikele 4[7],

– võttes arvesse komisjoni 10. veebruari 2026. aasta teatist „Küberkiusamise vastane tegevuskava „Turvalisem küberruum – tugevam liit““ (COM(2026)0071),

– võttes arvesse komisjoni 25. novembri 2025. aasta aruannet „Cyberbullying – Insights from science, policy and legislation“ (Küberkiusamine – teaduslik, poliitiline ja õigusaktidest tulenev teave),

– võttes arvesse komisjoni 11. mai 2022. aasta teatist „Laste ja noorte digikümnend: uus lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia“ (COM(2022)0212),

---

3 ELT L 303, 28.11.2018, lk 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
4 ELT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
5 ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
6 ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
7 ELT C, C/2025/5519, 10.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

– võttes arvesse komisjoni 9. detsembri 2021. aasta teatist „Kaasavam ja kaitsvam Euroopa: vaenukõne ja vaenukuritegude lisamine ELi kuritegude loetellu“ (COM(2021)0777) ning sellele lisatud ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus,

– võttes arvesse oma 18. jaanuari 2024. aasta resolutsiooni vaenukõne ja vaenukuritegude lisamise kohta ELi kuritegude loetellu[8],

– võttes arvesse liikmesriikide küberkiusamise vastaseid õigusakte, sealhulgas Iirimaa nn Coco seadust,

– võttes arvesse Coco Foxi ema Jackie Foxi kõnet, mille ta pidas Euroopa Parlamendis rahvusvahelise naistepäeva puhul 10. märtsil 2026,

– võttes arvesse komisjoni 8. oktoobri 2025. aasta LGBTIQ+ inimeste võrdõiguslikkuse strateegiat 2026–2030 (COM(2025)0725),

– võttes arvesse oma 26. novembri 2025. aasta resolutsiooni alaealiste kaitsmise kohta internetis[9],

– võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et küberkiusamine on digitehnoloogia vahendusel toimuv käitumisviis, mille esmane eesmärk või mõju on inimeste, eeskätt laste või noorte korduv või pidev alandamine, sotsiaalne tõrjumine, väärkohtlemine, ahistamine või kahjustamine;

B. arvestades, et küberkiusamine on kasvav probleem, nagu on tunnistatud komisjoni küberkiusamise vastases tegevuskavas; arvestades, et 18,3 % kogu maailma lastest on kogenud küberkiusamist elektroonilistes sõnumites või sotsiaalmeediapostitustes; arvestades, et Euroopas ütleb ligikaudu iga kuues 11–15aastane laps, et on olnud küberkiusamise ohver; arvestades, et aastatel 2018–2022 suurenes küberkiusamise all kannatavate noorukite arv poiste seas neljandiku võrra ja tüdrukute seas peaaegu neljandiku võrra; arvestades, et viimase viie aasta jooksul on küberkiusamine olnud järjepidevalt peamine põhjus, mille tõttu helistatakse turvalisema interneti keskuste abitelefonidele;

C. arvestades, et 2025. aasta Eurobaromeetri uuringu „Digikümnend“ kohaselt leiab 92 % ELi kodanikest, et avaliku sektori asutused peavad kiiresti tegutsema, et kaitsta lapsi internetis küberkiusamise ja ahistamise eest, mis näitab tungivat vajadust koordineeritud meetmete järele, et ennetada, käsitleda ja leevendada

---

8 ELT C, C/2024/5733, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.

9 ELT C, C/2026/1708, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1708/oj.

küberkiusamise kahjulikku mõju kõigis liikmesriikides;

D. arvestades, et küberkiusamine puudutab ebaproportsionaalselt neid, kes on vähekaitstud mitmel põhjusel, sealhulgas naised ja tütarlapsed, LGBTIQ+ inimesed, noored, puuetega lapsed, vähemuse hulka kuuluvad inimesed, rändajad ja rassistatud noored, ning arvestades, et need kattuvad diskrimineerimise põhjused suurendavad kogetud kahju;

E. arvestades, et küberkiusamisel ja veebiahistamisel, sealhulgas pildipõhisel kuritarvitamisel, on ohvritele, eelkõige alaealistele rasked ja püsivad tagajärjed, sealhulgas psühholoogiline kahju, sotsiaalne võõrandumine ja äärmuslikel juhtudel surm;

F. arvestades, et küberkiusamist tuleb paljudel juhtudel mõista soolise vägivalla vormina, sealhulgas intiimpiltide nõusolekuta levitamine, koordineeritud vaenukampaaniad ja rünnakud avalikus elus osalevate naiste vastu; arvestades, et tehisintellekt annab küberkiusamisele uue ja ohtliku mõõtme ning selle peamine sihtmärk on naised ja lapsed;

G. arvestades, et küberkiusamisel on piiriülene ulatus, kuna see toimub sageli sotsiaalmeedia platvormide, sõnumirakenduste, mängukeskkondade ja muude veebiruumide kaudu; arvestades, et see on muutunud ELis üheks suuremaks ohuks alaealiste ja noorte turvalisusele ja heaolule internetis;

H. arvestades, et ELi ja rahvusvahelisel tasandil puudub küberkiusamise kokkulepitud ühine õiguslik määratlus; arvestades, et küberkiusamise määratlus ja selle eest määratavad karistused on liikmesriigiti õiguslikus mõttes väga erinevad, mistõttu on ohvrite kaitse tase ebavõrdne ja õiguskaitseasutused seisavad silmitsi õiguskindlusetuse probleemiga;

I. arvestades, et mitu liikmesriiki on kehtestanud küberkiusamise vastu võitlemiseks sihipärased kriminaalnormid; arvestades, et liikmesriikide õigusaktid, näiteks nn Coco seadus Iirimaal, võeti vastu selleks, et reageerida kahjulikule veebikäitumisele (sealhulgas intiimpiltide nõusolekuta levitamine ja tõsine veebiahistamine); arvestades, et 9. detsembril 2021 tegi komisjon ettepaneku lisada vaenukuriteod Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 83 lõikes 1 sätestatud ELi kuritegude loetellu; arvestades, et see ettepanek ei saanud liikmesriikidelt vajalikku ühehäälset toetust;

J. arvestades, et oma 2025. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus teatas komisjoni president, et ta kutsub kokku spetsialistide rühma, kelle ülesanne on anda nõu küsimustes, mis on seotud laste turvalisusega internetis ja sotsiaalmeedia kasutamise võimalike vanusepiirangutega; arvestades, et kaasesimehed peaksid esitama oma järeldused ja soovitused komisjoni presidendile 2026. aasta

suveks;

K. arvestades, et teatavate digiplatvormide ärimudel stimuleerib vaenuliku sisu levikut ja soodustab seega ebaturvalise veebikeskkonna tekkimist alaealiste, naiste ja LGBTIQ+ inimeste ning muude vähemuste jaoks; arvestades, et komisjon on seoses küberkiusamise ja ahistamisega algatanud digiteenuste määruse alusel väga suurte internetipõhiste teenuste osutajate suhtes mitmeid uurimisi;

Komisjoni küberkiusamise vastane tegevuskava

1. väljendab heameelt komisjoni küberkiusamise vastase tegevuskava kui küberkiusamise vastu võitlemise raamistiku üle, sealhulgas selles kavandatud määratluse üle, mis võimaldab ühtset statistilist hindamist ja parimate tavade vahetamist ning kehtivate õigusaktide rangemat rakendamist ja jõustamist;

2. väljendab heameelt selle üle, et küberkiusamise vastases tegevuskavas keskendutakse ennetamisele ja digikirjaoskusele kui toimivatele pikaajalistele vahenditele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles investeerima eakohasesse digiõppesse ja meediapädevusse tagamaks, et need vahendid jõuavad mis tahes sotsiaal-majanduslikus olukorras olevate lasteni;

3. kordab üleskutset liikmesriikidele koostada põhjalikud riiklikud küberkiusamise vastased kavad ja näha küberkiusamisega seotud kuritegude eest ette mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, võttes arvesse sellise käitumise tõsidust ja ohvri vähest kaitstust;

4. on seisukohal, et ohvritel peaks olema võimalik küberkiusamisest hõlpsasti teada anda; märgib, et küberkiusamise vastase tegevuskavaga nähakse ette küberkiusamise vastane netiturvalisusäpp, mis on kasutajasõbralik ja ELi-ülene koostalitlusvõimeline teatamismehhanism, et tsentraliseerida teatamine, koordineeritud toetus ja tõendite kogumine;

Kriminaalõigus

5. väljendab muret selle pärast, et hoolimata ELi ja liikmesriikide tasandil võetud õiguslikest ja poliitilistest meetmetest suureneb küberkiusamine ning pildi- või videopõhine kuritarvitamine kogu ELis jätkuvalt, mis näitab, et olemasolevad vahendid, sealhulgas digiteenuste määrusest tulenevad kohustused ning ühtlustamine naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist käsitleva direktiivi alusel, ei pruugi olla probleemi kogu ulatuse ja tõsidusega tegelemiseks piisavad;

6. märgib, et küberkiusamise vastases tegevuskavas ei nähta ette ELi tasandi kriminaalõiguslikke meetmeid;

7. kutsub komisjoni üles hindama vajadust ühtlustatuma ELi tasandi lähenemisviisi järele, et küberkiusamine määratleda; kutsub komisjoni üles uurima, kas küberkiusamist, sealhulgas intiimse materjali nõusolekuta levitamist, tuleks ELi tasandil pidada eriti raskeks piiriülese mõõtmega kuriteoks; kinnitab oma toetust vaenukuritegude lisamisele ELi toimimise lepingu artikli 83 lõike 1 kohasesse ELi kuritegude loetellu, mis võib hõlmata ka küberkiusamise kõige raskemaid vorme;

8. rõhutab, et küberkiusamise vastu tulemusliku võitlemise lahutamatu osa on hästi varustatud õiguskaitseasutused, kellel on muu hulgas piisavalt töötajaid, tehniline oskusteave ja IT-taristu; kutsub komisjoni ja Europoli üles suurendama liikmesriikide uurimissuutlikkust, sealhulgas piiriülese küberkiusamise tõkestamiseks;

9. palub liikmesriikidel jagada parimaid tavasid oma õiguslike lähenemisviiside järgimisel; rõhutab, et jõupingutustes tuleks seada esikohale lastele, vanematele ja haridustöötajatele suunatud ennetus-, haridus- ja teadlikkuse suurendamise meetmed ning digikirjaoskus ja heastamisel põhinev lähenemisviis, eriti kui tegemist on alaealistega;

10. nõuab läbivaadatud kuriteoohvrite õiguste direktiivi kiiret rakendamist ja ülevõtmist;

Digiplatvormid ja digiteenuste määrus

11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et platvormid vastutavad küberkiusamise ennetamise ja selle vastu võitlemise eest;

12. juhib tähelepanu sellele, et teatavate digiplatvormide ärimudel stimuleerib vaenuliku sisu levikut ja soodustab seetõttu üha ohtlikumat veebikeskkonda, eelkõige alaealiste, naiste ja LGBTIQ+ kogukonna liikmete või muude vähemuste jaoks; rõhutab ülipersonaliseeritud soovitussüsteemide rolli, mis suruvad vaenukõne esiplaanile ja vähendavad vähem lõhestava sisu nähtavust;

13. rõhutab, et digiteenuste määruses käsitletakse ahistamise ja küberkiusamise mõnesid aspekte, eriti selle artiklis 28, mis juba kohustab teenuseosutajaid tagama alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge taseme; tõstab sellega seoses esile digiteenuste määruse alusel esitatud komisjoni suuniseid, milles kirjeldatakse, kuidas platvormid saavad tagada alaealiste turvalisuse nende teenuste kasutamisel; märgib, et väga suured digiplatvormid ei ole neid meetmeid olulisel määral rakendanud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tõhustama digiteenuste määruse artikli 28 ning digiteenuste määruse teavitamise ja meetmete võtmise sätte jõustamist, mis mõjutab küberkiusamise ohvrite kaitset;

14. kutsub komisjoni üles lõpetama pooleliolevad täitmise tagamise

juhtumid, alustama digiteenuste määruse artikli 28 rikkumiste, sealhulgas soovitussüsteemidest tulenevate süsteemsete riskide uurimist ning tagama platvormide teavitamis- ja eemaldamiskohustuse range täitmise; lükkab kindlalt tagasi kõik katsed digiteenuste määrus uuesti avada; juhib tähelepanu sellele, et teadlaste juurdepääs digiteenuste määruse alusel on tõenditel põhineva õigusloome tagamiseks ülioluline;

15. kutsub komisjoni üles oma varem teatavaks tehtud suuniseid silmas pidades edasi liikuma ja esitama küberkiusamist käsitlevad suunised usaldusväärsetele teavitajatele, et selgitada nende rolli ebaseadusliku sisu vastu võitlemisel;

16. peab kahetsusväärseks, et praegu puudub õigusraamistik, mis võimaldaks tuvastada internetis laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavat materjali, ning kutsub komisjoni üles võtma kiiresti meetmeid, et tagada laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavast materjalist vabatahtliku teatamise mehhanismide kasutuselevõtmine; rõhutab platvormide kohustusi tagada lastele turvaline digiruum, kus austatakse nende põhiõigusi, ja iga kasutaja andmete kaitse;

Muud meetmed

17. väljendab muret selle pärast, et tehisintellekti kasutatakse üha enam kuritahtlikult, sealhulgas süvavõltsingute loomiseks, hääle kloonimiseks ja intiimse sisu nõusolekuta jagamiseks; kordab vajadust keelustada tehisintellekti koondpaketi läbirääkimiste raames ja kooskõlas tehisintellektimäärusega lahtiriietamisrakendused; kutsub pakkujaid üles viivitamata järgima tehisintellekti käsitleva määruse artikli 50 kohaseid läbipaistvuse ja vesimärgistamise kohustusi, et tagada tehisintellekti loodud sisu selge märgistamine ja sellega leevendada süvavõltsingute kahjulikku mõju, eelkõige alaealistele;

18. kutsub komisjoni üles hindama seda, kas ELi õiguse kohased olemasolevad riskihindamis- ja riskimaandamiskohustused kehtivad piisavas ulatuses internetimängude korraldajate suhtes, eelkõige nende suhtes, kes pakuvad reaalajas suhtluse funktsioone, mis võivad seada alaealised küberkiusamise ohtu;

19. tuletab meelde läbivaadatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist tulenevaid kohustusi kaitsta alaealisi ebaseadusliku ja kahjuliku sisu eest ning kõiki kasutajaid vägivalda või vihkamist õhutava sisu eest; kutsub komisjoni üles seirama kõnealuse direktiivi rakendamist liikmesriikides;

20. tuletab meelde vajadust tugevdada küberkiusamise ohvrite kaitset ja toetamist; tunneb muret selle pärast, et ohvrite organisatsioonid on puuduliku rahastamise tõttu üha suuremas ohus; nõuab rohkem ja kestlikke ELi rahalisi vahendeid kodanikuühiskonna organisatsioonidele, abitelefonidele ja ohvriabiteenustele ning

küberkiusamise ennetamise ja sellele reageerimise meetmete integreerimist riiklikesse vaimse tervise strateegiatesse, pöörates erilist tähelepanu alaealistele ja muudele vähekaitstud rühmadele;

o

o o

21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.